

**Диссертациялық кеңес туралы үлгі ережеге
8-қосымша**

**Зайнеттинова Динара Болатовна 6D120100 – Ветеринариялық медицина
мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін
ұсынылған «Желінсаумен ауырған сиырларды емдеуге иммуномодулдеуші
және микробқа қарсы препаратты қолданудың тиімділігі» орындалған
диссертациялық жұмысына
Ресми рецензенттің жазбаша пікірі**

р/н №	Өлшем шарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: 1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету); 2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету); 3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	Ұсынылған диссертация АӨК 2018-2020 жж. (О.0879) ғылыми-техникалық бағдарлама бойынша: 267 бағдарлама «Мал шаруашылығын асылдандырудың тиімділігін арттыру әдістері», оның ішінде 101-ші бағдарлама бөлімшесі бойынша: «Сүтті мал шаруашылығы саласында селекцияның тиімді әдістерін әзірлеу» іс-шара бойынша: «Оңтүстік өңірде сүт бағытындағы сиырлардың көбею қабілетін арттыру» атты жобаға сәйкес жүргізілді. 6. Агроөнеркәсіптік кешенді тұрақты дамыту. 1. Ветеринария жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес келеді.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылымға елеулі үлесін қосады, атап айтқанда – алғаш рет Шығыс Қазақстан (Абай) облысының сүт фермаларында желінсауға арналған сиырларға кешенді зерттеулер жүргізілді, олардың формалары мен ағымдарының сипаттамалары, таралуы мен пайда болу себептері анықталған; «Дороб», «Дороб К» және «Нитрыб» иммуномодулдеуші, микробқа және қабынуға қарсы препараттарды алғашқы рет дайындалып, сынақтан өткізілген. Сонымен қатар зерттеу нәтижесінде үш патент алынды, шаруашылық

		жағдайында зерттеу нәтижелерін енгізу актілері алынды.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған.
		Ізденуші диссертациялық тақырып бойынша жан-жақты зерттеулер және өндірістік тәжірибе жұмыстарын жеке өзі және кейбір материалдарды ғылыми кеңесшілерінің нұсқауымен орындады. Бірнеше халықаралық ғылыми тәжірибелік конференцияларға қатысып, ғылыми мақалалар жариялады және өндіріске ұсыныс дайындады.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.
		Желін безі функционалдық әрекеті арқылы гениталиялық мүшелермен тығыз байланыста болады. Көптеген ғылыми әдебиеттерге сүйенетін болсақ, оларда гениталиялық патологиялары көптеген деректерте желін безінің функционалдық әрекетімен байланысты екендігі дәлелденген осы ретте диссертацияның өзектілігі жоғары.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.
		Диссертация тақырыбы мазмұнына сәйкес келеді.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.
		Алға қойған мақсаттар мен міндеттер диссертация тақырыбына толық сәйкес келеді.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ.
		Барлық бөлімдер мен ережелер біртұтас болып көрінеді және дұрыс құрылымға ие.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген; 4) талдау жоқ.
		Докторанттың сыни талдауы бақыланады, барлық алынған нәтижелер мұқият талданып, тиісті қорытындылар жасалады. Белгілі шешімдерімен салыстырғанда зерттеудің белгілі бір жаңалығы бар.
5.	Ғылыми жаңашылдық	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? «Дороб», «Дороб К» және «Нитрыб» иммуномодулеуші,

	принципі	<p>1) <u>толығымен жаңа;</u> 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p> <p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа;</u> 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p> <p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) <u>ішінара жаңа (25-75% жаңа);</u> 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p>	<p>микробқа қарсы және қабынуға қарсы препараттарды бірінші рет әзірлеп, сынақтан өткізіліп шаруашылық жағдайында қолданысқа енгізілді. Жоспарланған зерттеулерді жүргізу үшін әлемдік ғылымда қолданылатын заманауи тәсілдер қолданылады. Заманауи бағалау үшін маңызды және ғылыми нәтижелер мен ережелдер толығымен жаңа.</p> <p>Қорытындылар осы саладағы соңғы зерттеулерді көрсетеді және толығымен жаңа.</p> <p>Қолданыстағы технологиялар мен тәжірибелерге негізделген, заманауи білімді пайдалана отырып, жаңа тәсілдерді әзірлеу жаңалықтың шамамен 75% құрайды.</p>
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген</u> /негізделмеген (qualitative research (куолитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Барлық негізгі қорытындылар практикалық құралдар арқылы және мұқият эксперименттер негізінде алынған мықты дәлелдерге негізделген. Ғылыми-әдістемелік деңгейі заман талабына сай.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	<p>Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді;</u> 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) <u>жоқ;</u> 3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.3 Жаңа ма? 1) <u>ия;</u> 2) жоқ; 3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 4) бұл тұжырымда ереженің қолдану деңгейін тексеру мүмкін емес.</p>	Қорғауға ұсынылған негізгі ережелер дәлелденді. Зерттеу нәтижесінде Q ₂ , Q ₃ WoS базасына кіретін журналдарында жарияланды, сонымен қатар халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияларда баяндама жасалды.

		7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия; 2) жоқ 3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	
8.	Дәйектілік қағидаты. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған: 1) ия; 2) жоқ.	Таңдалған әдістеме сенімді жабдықтар мен реагенттерді пайдалана отырып, заманауи деңгейде негізделген. Көрсеткіштер таңдалған әдістеменің дұрыстығын растайды.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ.	Нәтижелер заманауи клиникалық бактериологиялық, иммунологиялық әдістермен, сондай-ақ ғылыми есептеулер негізінде дәлелденді.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия; 2) жоқ.	Теориялық тұжырымдар, үлгілер, анықталған байланыстар мен заңдылықтар ғылыми-зерттеу мекемелерінде, Шәкәрім атындағы мемлекеттік университетінде, Қазақстанның Оңтүстік шығысындағы «Мәди-Р» Знаменка ауылындағы шаруашылығы, Бесқарағай ауданы, Бірлік ауылдық округінің «Балке» шаруа қожалығында және Стеклянка ауылында орналасқан «Каликанулы» шаруашылықтарында жүргізілді және дәлелденді.
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	Маңызды мәлімдемелер халықаралық және беделді жергілікті жоғары рейтингті басылымдардың дереккөздерге сілтемелер арқылы расталады
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдебиет шолуға жеткілікті /жеткіліксіз.	Әдебиеттер тізімі осы мәселе бойынша барлық негізгі отандық және әлемдік деректерді қамтиды.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) бар; 2) жоқ.	Алынған нәтижелерді мамандандырылған университеттерде және басқа оқу орындарында пайдалануға болады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары:	Нәтижелерді ветеринарияда да, практикалық медицинада да жағдайларды болжауда және

		1) ия; 2) жок.	алдын алу шараларында қолдануға болады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Жаңа деп сипаттауға болады, өйткені «Дороб», «Дороб-К», «Нитрыб» препараттары әзірленген.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Жалпы жазу деңгейі жеткілікті, бірақ қазақ тіліне аудармасының сапасы жоғары емес.
11.	Диссертацияға ескертулер		Диссертациялық жұмысы жаңа негізделген нәтижелер жиынтығын қамтиды, ішкі біртұтастыққа ие және қолданыстағы нормативтік талаптарға жауап береді. Пікірлер ең алдымен баяндау тіліне қатысты: қазақ тілінің жазу деңгейі орташа, орфографиялық, грамматикалық, статистикалық қателіктер кездеседі. Зерттеу нәтижелерін талқылау көлемі аз.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)		Диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері бойынша 13 ғылыми мақалалар жарияланды. Соның ішінде ҚР Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған ғылыми журналдарда 3 (үш) мақала: 1) Шәкәрім атындағы Семей МУ «Хабаршысы». – 2019. – Б.365-368. 2) Шәкәрім атындағы Семей МУ «Хабаршысы». – 2020. – Б.304-308. 3) Жәңгірхан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің «Ғылым және білім» журналы. – 2021.– Б. 131-135. Scopus базасына кіретін, импакт- факторы нөлден жоғары 2 (екі) мақала шығарылды: 1) Veterinary Sciences Vet. Sci.2022, 9 (8), Pages: 1-15 процентилі -63 (Q2); 2) American Journal of Animal and Veterinary Sciences. 2023, 18 (4): Pages: 292-303 DOI:10.3844/ajavsp, процентилі -40 (Q3). Басқа да басылымдарда

			<p>жарияланған мақалалар:</p> <p>1. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології імені С.З. Гжицького. Том 21, №94, 2019.С.78-81, 2. Scientific achievements of the third millennium» VII International Scientific Conference (31.05.2018 г. San FranciscoPub. SPC "LJournal", P.49-53), 3. «Ұлы дала Астанасы» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары Семей қаласының Шәкәрім атындағы мемлекеттік университеті, 2018.-Б.289-290, 4. «Мал шаруашылығы саласындағы заманауи ғылыми-практикалық шешімдер» атты ауылшаруашылық ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ жаратылыстану академиясының академигі Қ.Қ.Бозымовтың 70-жылдығына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары (29 наурыз, Орал, 2019 Б.181-185), 5. «ҚР АӨК-нің қазіргі жағдайы, дамуы, болашағы және жанғыруы» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы материалдарының жинағы, (Семей 2019- 27 қыркүйек, Б.273)</p> <p>Патенттер:</p> <p>1) Пайдалы модель патенті № 4272ҚР. Сиырлардың желінсауы мен көбею мүшелерін емдеуге арналған препарат: 30.04.2019 жарияланды, 2) Пайдалы модель патенті № 8104ҚР. Сиырлардың желінсауы мен көбею мүшелерін емдеуге арналған препарат: 26.05.2023 жарияланды, 3) Пайдалы модель патенті № 8213ҚР.</p>
--	--	--	--

		Сиырлардың желінсауы мен көбею мүшелерін емдеуге арналған препарат: 30.06.2023 жарияланды.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)	6D120100 – «Ветеринариялық медицина» мамандығы бойынша PhD дәрежесін алу үшін ұсынылған «Желінсаумен ауырған сиырларды емдеуге иммуномодулдеуші және микробқа қарсы препаратты қолданудың тиімділігі» тақырыбындағы Зайнеттинова Динара Болатовнаның докторлық диссертациясы жоғары деңгейде орындалған және өзекті қолданбалды міндеттерді шешеді. Диссертациялық жұмыс ҚР Ғылым және Жоғары Білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді деп есептеймін. Зайнеттинова Динара Болатовнаға 6D120100 – «Ветеринариялық медицина» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруді ұсынамын.

Ресми рецензент:

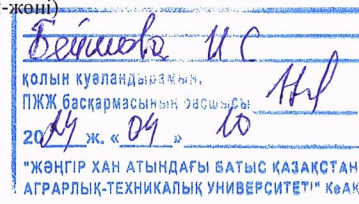
«Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті» КеАҚ, ғылым басқармасының басшысы – сынау орталығының директоры, биология ғылымдарының докторы, қауымдастырылған профессор

(Handwritten signature)

Бейшова И.С.

(колы, тегі, аты-жөні)

« 4 » 10 2024 ЖЫЛ